

کتابشناسی فارسی رنه دکارت

(۱۶۵۰-۱۵۹۶)

سیدابراهیم اشک شیرین

الف. آثار دکارت

۱. دکارت، رنه: اصول فلسفه، ترجمه منوچهر صانعی دره‌بیدی. تهران، آگام، ۱۳۶۴،
رقعی، ۱۵۱ ص، چ ۲. تهران، الهدی، وزیری، ۱۳۷۱، در: فلسفه دکارت. ص ۱۹۵-۳۱۲؛ (←
بخش مقالات: لایب نیتس: ملاحظاتی انتقادی).
۲. _____: انفعالات نفس، ترجمه منوچهر صانعی دره‌بیدی، در: فلسفه دکارت. ص
۳۱۵-۴۲۸؛ بخش اول آن تحت عنوان: تأثرات نفس، ترجمه مهدی حسین پناهی، تصحیح
سیدموسی دیباج، نامه فلسفه، س ۱ ش ۳. بهار و تابستان ۱۳۷۷، ص ۱۵۴-۱۲۵.
۳. _____: تأملات در فلسفه اولی، ترجمه احمد احمدی. تهران، مرکز نشر
دانشگاهی، ۱۳۶۱، رقی، ۱۰۲ ص، چ ۲. ۱۳۶۹، (← بخش کتاب‌های تألیف و ترجمه
شده... هوسرل، ادموند: تأملات دکارتی. ← بخش مقالات، حلبی، علی اصغر: یک کتاب
اساسی در فلسفه جدید. ← ادیانی، یونس: تأملاتی بر تأملات در فلسفه اولی).

۴. _____: حکمت ناصریه، ترجمه کتاب دیاکرت ترجمان امیل برنه [و] ال عازار [عبدالرحیم موسوی همدانی معروف به ملالاله‌زار] (اولین کتاب فلسفی است که از فرنگی به فارسی به سفارش وزیر مختار فرانسه کنت دوگوبینو برای تحول در تفکر ایرانیان ترجمه شده است). تهران [چاپخانه آقا محمد حسین و کربلایی محمد قلی] به خط میرزا آقا کمره‌ای، ۱۲۷۹ ه.ق. رقمی خشتی، ۱۶۴ ص. چاپ سنگی. (← گفتار در روش... ← بخش مقالات: مجتهدی، کریم: نخستین ترجمه فارسی گفتار... ← مناف‌زاده، علیرضا: نخستین متن فلسفه جدید...)

۵. _____: فلسفه دکارت (شامل مقدمه‌ای تحلیلی و ترجمه سه رساله: ۱. قواعد هدایت ذهن. ۲. اصول فلسفه ۳. انفعالات نفس). ترجمه منوچهر صانعی دره‌بیدی. تهران، الهدی، ۱۳۷۶، وزیری، ۴۵۸ ص.

۶. _____: قواعد هدایت ذهن، ترجمه منوچهر صانعی دره‌بیدی. تهران، دانشگاه شهید بهشتی، ۱۳۷۲، وزیری، ۱۷۲ ص، در: فلسفه دکارت. ص ۸۹-۱۹۱.

۷. _____: گفتار در روش راه بردن عقل، ترجمه محمد علی فروغی. تهران، وزارت فرهنگ، ۱۳۱۰، وزیری، ۴۴ ص. ضمیمه سیر حکمت در اروپا چاپ‌های مکرر. به تصحیح و تحشیه امیر جلال‌الدین اعلم. تهران، البرز، ۱۳۷۵، وزیری، ص ۶۵۵-۵۹۷. (← حکمت ناصریه...)

ب. کتاب‌های تألیف و ترجمه شده در باب دکارت

۱. رایبنسون، دیو: دکارت (قدم اول) ترجمه مهدی شکیبانی. تهران، شیرازه، ۱۳۷۸، رقمی، ۱۷۳ ص. (طراح کتاب کریس گارات)
۲. سورل، تام: دکارت، ترجمه حسین معصومی همدانی (شامل: ماده و مابعدالطبیعه؛ احراز وظیفه؛ یک عالم، یک روش؛ مبانی مطلق، بسائط و مسائل؛ سیر و سیاحت در جهان؛ پاریس؛ فیزیک منتشر نشده؛ سه نمونه از یک روش؛ یک منطق جدید؛ نیاز به مابعدالطبیعه؛ تأملات؛ شک بدون شکاکیت؛ متکلمان و خدای فیزیک؛ تصورات؛ ذهن؛ جسم؛ انتشار فیزیک؛ علوم دیگر؛ ذهن پایان کار؛ شیخ دکارت). تهران، طرح نو، ۱۳۷۹، رقمی، ۱۵۲ ص.
۳. ضیاء شهابی، پرویز: درآمدی پدیدارشناسانه به فلسفه دکارت (شامل ۳ تأمل). تهران، هرمس، ۱۳۷۷، رقمی، ۱۱۹ ص.

۴. کرسون، آندره: دکارت، ترجمه کاظم عمادی. تهران، صفی‌علی‌شاه [بی.ت.]
رقعی، ۱۰۸ ص؛ در: فلاسفه بزرگ. تهران، مطبوعاتی علی‌اکبر علمی، [بی.ت.] رقی،
۱۰۸ ص.

۵. کویره، اسکندر: گفتاری درباره دکارت، ترجمه امیرحسین جهاننگلو
(مشمول بر: بخش ۱: عالم غیرسقینی؛ بخش ۲: کیهان گمشده؛ بخش ۳: عالم بازیافته).
تهران، نشر نقره، ۱۳۷۰، رقی، ۸۳ ص. (← بخش مقالات: معصومی همدانی، حسین:
انقلاب دکارتی)

۶. واتلینگ، جی. ال: دکارت، ترجمه خشایار دیهیمی. تهران، نشر کوچک، ۱۳۷۸،
رقعی، ۷۹ ص.

۷. هوسرل، ادموند: تأملات دکارتی (مقدمه‌ای بر پدیده‌شناسی)، ترجمه
عبدالکریم رشیدیان. تهران، نشر نی، ۱۳۸۱، رقی، ۲۴۷ ص؛ خلاصه‌ای از آن،
در: متن‌هایی برگزیده از مدرنیسم تا پست مدرنیسم. تهران، نشر نی، ۱۳۸۱ و زیری،
ص ۲۹-۴۰.

ج. کتاب‌هایی که فصلی از آن به دکارت اختصاص دارد

۱. احمدی، احمد: پیرامون فلسفه دکارت و علیت در فلسفه هیوم. تهران، دفتر نشر
فرهنگ اسلامی، ۱۳۷۸، ص ۷-۳۲.

۲. بدیع، امیر مهدی: پیروزی من، ترجمه احمد آرام، در: پندارگستر شبذیری بی‌پایان
حقیقت (ج ۲). تهران، بنیاد فرهنگ ایران، ۱۳۵۴، و زیری، ۱۸۹-۲۵۴.

۳. _____: عقل، مقیاس اشیاء، ترجمه احمد آرام، در: پندارگستر شبذیری بی‌پایان
حقیقت (ج ۲). تهران، بنیاد فرهنگ ایران، ۱۳۵۴، و زیری، ص ۳۳۹-۳۸۱.

۴. برت، ادوین آرتور: دکارت، ترجمه عبدالکریم سروش، در: مبادی ما بعدالطبیعی
علوم نوین. تهران، علمی فرهنگی، ۱۳۶۹، و زیری، ص ۹۷-۱۱۵.

۵. حلبی، علی اصغر: دکارت، در: سه فیلسوف (دیوژن، دکارت، ولتر) ج ۲. تهران،
اساطیر، ۱۳۷۷، رقی، ص ۶۹-۱۰۹.

۶. خراسانی، شرف‌الدین: رنه دکارت، در: از برونو تا هگلل طرحی از برجسته‌ترین
چهره‌های فلسفی دوران‌های جدید. تهران، دانشگاه ملی (شهید بهشتی) ۱۳۵۴،

- وزیری، ص ۶۴-۴۶، در: از برونو تا کانت. تهران، علمی فرهنگی، ۱۳۷۶، وزیری، ص ۸۳-۶۷.
۷. راسل، برتراند: دکارت، ترجمه نجف دریابندری، در: تاریخ فلسفه (ج ۲)، چ ۱. طهران [سخن] رقمی ۱۳۴۰؛ چ ۶. تهران، پرواز، ۱۳۷۳، رقمی، ص ۷۸۴-۷۷۰.
۸. ژیلسن، اتین: تجربه دکارت، ترجمه احمد احمدی، در: نقد تفکر فلسفی غرب، از قرون وسطی تا اوایل قرن حاضر. چ ۱. تهران، حکمت، ۱۴۰۲، ق، وزیری، ۲۰۴-۱۲۳؛ چ ۵، ۱۳۷۷.
۹. فروغی، محمد علی: دکارت، در: سیر حکمت در اروپا. تهران، وزارت فرهنگ، ۱۳۱۰، چاپ‌های مکرر، به تصحیح و تحشیه امیر جلال‌الدین اعلم. تهران، البرز، ۱۳۷۷، وزیری، ص ۱۵۴-۱۱۴.
۱۰. کاپلستن، فردریک: دکارت، ترجمه غلامرضا اعوانی، در: تاریخ فلسفه (ج ۴). از دکارت تا لایب نیتس، تهران، سروش و علمی و فرهنگی، ۱۳۸۰، وزیری، ص ۱۹۳-۸۳.
۱۱. لوین، ؟: رنه دکارت، ترجمه سید جلال‌الدین مجتبیوی، در: فلسفه یا پژوهش حقیقت. چ ۱. تهران، جاویدان، ۱۳۵۱، وزیری، ص ۲۱۳-۲۰۰؛ چ ۲. تهران، حکمت؛ چ ۳. ۱۳۷۰.
۱۲. ویلیامز، برنارد: دکارت، ترجمه عزت‌الله فولادوند، در: فلاسفه بزرگ، نوشته بریان مگی. تهران، خوارزمی، ۱۳۷۲، رقمی، ص ۱۵۱-۱۲۳.
۱۳. همپشیر، استوارت: دکارت، ترجمه احمد سعادت نژاد، در: عصر خرد. تهران، فرانکلین، ۱۳۵۴، رقمی، ص ۹۹-۵۸.

د. مقالات

۱. احمدی، احمد: فلسفه دکارت و جایگاه ظهور آن، در: پیرامون فلسفه دکارت و علیت در فلسفه هیوم. تهران، دفتر نشر فرهنگ اسلامی، ۱۳۷۸، رقمی، ص ۲۰-۷.
۲. ———: نقد و بررسی فلسفه دکارت، در: پیرامون فلسفه دکارت و علیت در فلسفه هیوم. تهران، دفتر نشر فرهنگ اسلامی، ۱۳۷۸، رقمی، ص ۳۲-۲۱.
۳. ادبانی، یونس: تأملاتی بر تأملات در فلسفه اولی، کیهان اندیشه، ش ۴۲ (خرداد و تیر ۱۳۷۱) ص ۱۱۳-۱۰۱.

۴. اعتماد، شاپور: چامسکی به تعبیر دکارت، در: *خرد و آزادی* (یادنامه دکتر امیرحسین جهاننگلو) به کوشش کریم امامی و... تهران، باغ آینه، ۱۳۷۲، وزیری، ص ۳۴۵-۳۵۷.
۵. امید، مسعود: براهین خداشناسی دکارت؛ *کیهان اندیشه*، ش ۶۱، (مرداد و شهریور ۱۳۷۴، ص ۹۵-۱۰۰).
۶. برهیه، امیل: خلق اعیان ثابته در نظام فلسفی دکارت، ترجمه مجید محمدی، *کیهان اندیشه*، ش ۲۶ (مهر و آبان ۱۳۶۸) ص ۱۱۱-۱۲۴.
۷. بازوکی، شهرام: تأملی در معنی یقین در فلسفه دکارت؛ فرهنگ (ویژه پدیدارشناسی) کتاب یازدهم، پاییز ۱۳۷۱.
۸. پورجوادی، نصرالله: عقل دکارتی و جنون نیشابوری، نشر دانش، س ۷، ش ۳ (فروردین - اردیبهشت ۱۳۶۶) ص ۲-۵.
۹. تعلیمی، محمد: دکارت، نشریه دانشکده ادبیات تبریز، س ۱، ش ۵، مرداد ۱۳۲۷، ص ۱۷-۲۵.
۱۰. جهانگیری، محسن: شرح اصول فلسفه دکارت. در: *خرد جاودان* (جشن نامه آشتیانی) تهران، فرزان روز، ۱۳۷۷، ص ۱۶۵-۱۷۴.
۱۱. چامسکی، نعام: مسأله افلاطون، مسأله دکارت، مسأله آرول، ترجمه شاپور اعتماد، فرهنگ کتاب ۶ (بهار ۱۳۶۹) ص ۱۱-۶۱.
۱۲. حلبی، علی اصغر: یک کتاب اساسی در فلسفه جدید [در باب تأملات]، نشر دانش، س ۲، ش ۶ (مهر و آبان ۱۳۶۱) ص ۲۷-۳۱.
۱۳. خاتمی، محمود: بینش دکارت و علم مکانیک؛ *کیهان فرهنگی*، س ۶، ش ۹ (آذر ۱۳۶۸)، ص ۱۳-۱۵.
۱۴. خالقیان، فضل الله: مسأله نفس در آراء ابن سینا و دکارت (قسمت اول) *خردنامه صدرا*، ش ۱۶، تابستان ۱۳۷۸، ص ۶۶-۷۳؛ —. آراء دکارت در باب نفس (قسمت دوم) ش ۱۸، زمستان ۱۳۷۸، ص ۵۸-۶۳.
۱۵. رایبل، گیلبرت: اسطوره دکارت، ترجمه مسعود امید؛ *کیهان اندیشه*، ش ۷۴، مهر و آبان ۱۳۷۶، ص ۵۵-۷۳.
۱۶. سبحانی، جعفر: چگونه دکارت از گذرگاه شک به یقین رسید؟ مکتب اسلام، س ۲۱، ش ۸ (آبان ۱۳۶۰) ص ۱۵-۲۰.

۱۷. _____: نگاهی به نظریه دکارت درباره معلومات، مکتب اسلام، ش ۹ (آذر ۱۳۶۰) ص ۱۵-۲۰.
۱۸. صانعی دره‌بیدی: دکارت و اخلاق جدید. نامه فلسفه، س ۱، ش ۳، بهار و تابستان ۱۳۷۷، ص ۱۱۴-۱۲۴.
۱۹. ضیایی بیگدلی، محمد حسین: ابن سینا و دکارت؛ جلوه، دوره اول، ص ۷۸-۹۰ و دوره دوم ص ۳۳۷-۳۴۰.
۲۰. غنی، قاسم: ابن سینا و دکارت، در: یادداشت‌های دکتر غنی. لندن، ۱۳۶۱، ۱۶-۲۲:۹.
۲۱. فرانکفورت، ه. ج: اعتبار عقل در نظر دکارت، ترجمه محسن جوادی، کیهان اندیشه، ش ۵۶ (مهر و آبان ۱۳۷۳) ص ۲۸-۳۹.
۲۲. کاپلستن: خدا در فلسفه دکارت، ترجمه هدایت علوی تبار. فرهنگ، س ۱۰، ش ۴ (۲۴)، زمستان ۱۳۷۶، ص ۱۵۹-۱۸۶.
۲۳. کیانی نژاد، زین‌الدین: غزالی و دکارت؛ جلوه، س ۱، ص ۱۸۸-۱۹۳.
۲۴. لاریجانی، علی: مسأله خلأ، دیدگاه دکارت و علم نوین. خردنامه صدرا، ش ۱۲، تابستان ۱۳۷۷، ص ۶۰-۶۶.
۲۵. لایب‌نیتس: ملاحظاتی انتقادی درباره بخش عمومی اصول دکارت، ترجمه عبدالکریم رشیدیان. در: مونا دولوژی و چند مقاله فلسفی دیگر. تهران، آموزش انقلاب اسلامی، ۱۳۷۲، رقمی، ص ۵۱-۱۲۲.
۲۶. لوید، ژنویه: مفهوم عقل از دکارت تا هگل (از منظری فمینیستی) ترجمه محبوبه مهاجر، ارغنون، ش ۱۵، پاییز ۱۳۷۸، ص ۱۳۷-۱۶۸.
۲۷. مبلغ، محمد اسماعیل: شک غزالی و شک دیکارت؛ آریانا، س ۲۱، ش ۱۲، ۱۳۴۲، ص ۱۲-۲۱.
۲۸. مجتهدی کریم: افضل‌الملک کرمانی، مترجم رساله گفتار دکارت. راهنمای کتاب، س ۱۸ ش ۴-۶ نیر - شهریور ۱۳۵۴، ص ۳۱۳-۳۲۳، در: آشنایی ایرانیان با فلسفه‌های جدید غرب. تهران، پژوهشگاه فرهنگ و اندیشه اسلامی، ۱۳۷۹، وزیری، ص ۲۰۱-۲۱۲.
۲۹. _____: قطعاتی چند از یک متن فارسی، به قلم افضل‌الملک کرمانی در تفسیر فلسفه دکارت. مجله دانشکده ادبیات و علوم انسانی دانشگاه تهران، ش ۲۵-۱۳۶۲،

ص ۱۷۳-۱۵۳؛ در: آشنایی ایرانیان با فلسفه‌های جدید غرب. تهران پژوهشگاه فرهنگ و اندیشه اسلامی، ۱۳۷۹، وزیری، ص ۲۳۵-۲۱۳.

۳۰. ———: مباحثات رنه دکارت فرانسوی با هنری مور انگلیسی و موارد اختلاف میان نظرهای این دو فیلسوف، در: نگاهی به فلسفه‌های جدید و معاصر در جهان غرب (مجموعه مقالات). تهران، امیرکبیر، ۱۳۷۳، وزیری، ص ۳۷-۱۳.

۳۱. ———: نخستین ترجمه فارسی گفتار در روش دکارت. راهنمای کتاب، س ۱۸، ش ۱-۳، فروردین و خرداد ۱۳۵۴، ص ۴۹-۳۹؛ در: آشنایی ایرانیان با فلسفه‌های جدید. تهران، پژوهشگاه فرهنگ و اندیشه اسلامی، ۱۳۷۹، وزیری، ص ۱۴۱-۱۳۱.

۳۲. محمدی، مجید: دکارت و اساس معرفت. دانشگاه انقلاب، مهر ۱۳۷۶، ص ۲۶-۱۸.
۳۳. مرتضوی، جمشید: فلاسفه وحدتی اروپا از دکارت تا برگسن، نشریه دانشکده ادبیات و علوم انسانی تبریز، س ۲۸، ش ۴، زمستان ۱۳۵۵، ص ۵۰۴-۴۵۸.

۳۴. مؤده، علی محمد: غزالی و دکارت، در: مجموعه مقالات چهارمین کنگره تحقیقات ایرانی، به کوشش محمد علی صادقیان (ج ۱). شیراز، دانشگاه پهلوی، ۱۳۵۳، وزیری ۱۹۵-۱۷۱.

۳۵. معصومی همدانی، حسین: انقلاب دکارتی. (این مقاله در باب کتاب گفتاری درباره دکارت است). نشر دانش، س ۱۲، ش ۳ (فروردین اردیبهشت ۱۳۷۱) ص ۴۷-۴۳؛ در: بیست و پنج مقاله در نقد کتاب، زیر نظر نصرالله پورجوادی. تهران، نشر دانشگاهی، ۱۳۷۵، رقعی، ص ۱۸۳-۱۷۰. تهران، باغ آیینه ۱۳۷۲، وزیری، صص ۳۷۵-۳۵۸۴.

۳۶. منافزاده، علیرضا: نخستین متن فلسفه جدید غربی به زبان فارسی. ایران‌نامه، س ۹، ش ۱، زمستان ۱۳۶۹، ص ۱۰۸-۹۸.

۳۷. نیکفر، محمدرضا: دکارت در قبیله ما. (به مناسبت چهارصدمین سالگشت تولد رنه دکارت) نگاه نو، ش ۲۹، مرداد ۱۳۷۵، ص ۲۱-۶.

۳۸. والون، هانری: روان‌شناسی دکارت، ترجمه علی محمد برادران رفیعی، مجله دانشکده ادبیات و علوم انسانی مشهد، س ۶، ش ۳ (پاییز ۱۳۴۹)، ص ۶۷۳-۶۴۹.

۳۹. ویلیامز، برنارد: فلسفه دکارت، ترجمه علی حقی؛ کیهان اندیشه، ش ۵۳، فروردین و اردیبهشت ۱۳۷۳، ص ۲۹-۲۱.
۴۰. هاشم‌زاده، سیدناصر: مفهوم شهود در تفکر دکارت؛ بیدار، ش. صفر، اردیبهشت ۱۳۷۹، صص ۶-۴.

پاییز ۱۳۸۱

پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی
پرتال جامع علوم انسانی

دوستاناران

نامه فلسفه

شما می‌توانید معرفی اجمالی هر شماره نامه فلسفه را در سایت دفتر پژوهش‌های فرهنگی به نشانی:

WWW.Iranculturestudies.com

ملاحظه کنید.

همچنین می‌توانید نظرات و پیشنهادات خود را درباره صفحات یاد شده از طریق آدرس الکترونیکی: Philosophium@yahoo.com

Philosophium@yahoo.com

به ما برسانید.

نامه فلسفه